

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

Jaunimo Metai

Balandis - April 1, 1966

Nr. 38

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

JĖGOS NUOŠIMČIAI

PRAEITO SAVAITGALIO DEMONSTRACIJOS PRIEŠ KARĄ VIETNAME IŠDAVĖ KOMUNISTŲ SUSIRŪPINIMĄ IR NEPASITENKINIMĄ KARO EIGA. — IŠ TIKRO JĖGOS PANAUDOJIMAS JAV-BĖM ATNEŠĖ DIDELIUS NUOŠIMČIUS NE TIK VIETNAME, BET IR VISAME PASAULYJE.

— VYTAUTAS MEŠKAUSKAS —

Praeitą savaitgalį įvykusių demonstracijų prieš karą Vietname ne tik Amerikos didmiesčiuose, bet ir beveik visame pasaulyje parodė ne tik komunistų organizacinius gabumus, bet ir jų nepasitenkinimą karo eiga. Dabar net ir labai skeptiškai nusiteikę korespondentai negali įžiūrėti karo pralaimėjimo galimybių. Jie vienbalsiai teigia, kad karo laimė galų gale pasivirs JAV naudai. Tiesa, karas dar nebaigtas ir partizaninė veikla gali ilgai užtrukti. Šiaurinio Vietnamo valdovai įvykusiose demonstracijose nori įžiūrėti

LONDONO LIETUVIŲ MOTERŲ ŠALPOS DRAUGIJA DAINAVA

Jau keliolika metų, kai Londone, Anglijoje, tyliai, bet didelį šalpos darbą atlieka Liet. Moterų Šalpos Draugija Dainava.

Pagrindinis dainavičių pajamų šaltinis — jų rengiami tradiciniai baliai ir kalėdinis bazaras. Tiek balius, tiek bazarus jos rengia vieno tikslo vedamos: surinkti kiek nors lėšų ir vėliau tuos pinigus atiduoti tiems, kurie daugiausiai reikalingi šalpos. Suprantama, kad tos pašalpos nėra didelės, bet jos suteikia didelį džiaugsmą, kada vargan patekęs nėra savųjų pamirštas.

Nuotraukoje viršutinėje eilėje iš kairės: M. Kleizienė, K. Noreikaitė, J. Baublienė, E. Glatkauskienė, A. Varkalaitė, J. Kerienė, E. Bliudžiūtė, S. Ruseckienė, D. Bridienė.

Vidurinėje eilėje: M. Varkalienė, išd. R. Petrušaitytė, sekr. D. Piščikienė, pirm. Br. Daunorienė, S. Balickienė, E. Vilčinskienė.

Apatinėje eilėje: A. Kijanovic, Ž. Matukienė, R. Girenienė, P. Nenortienė ir R. Alkienė.

besikeičiančias jų naudas nuotaikas ir dėl to jie esą planuoja siųsti į pietinį Vietnamą dar daugiau savo kariuomenės ir mobilizuoti jų kontroliuojamų sričių gyventojus, kuriuos kai kuriais atsitikimais prirakina prie aptarnaujamų pabūklų, kad nepabėgtų. Teigiama, kad jie nori pietiniame Vietname sutelkti bent 18 ar daugiau divizijų, kas vers ir amerikiečius didinti savo jėgas.

Iš kitos pusės, tos komunistų divizijos, nors ir maitinsis pačiame pietiniame Vietname, vis tiek reikalaus didelio tiekimo, bent 6.500 tonų per mėnesį, o tokiam kiekiui reikėtų panaudoti bent 10.000 sunkvežimių. Dėl to kariuomenės vadai spaudžia prezidentą duoti jiems daugiau laisvės bombarduojant šiaurinį Vietnamą. Iki šiol prezidentas Johnsonas laikėsi prezidento Kennedy precedento Kubos krizės metu, kada pats prezidentas asmeniškai darė visus sprendimus. Tuo metu eventuali galėjo kilti konfliktas su Sovietų Sąjunga, nors ta galimybė dabar atrodo buvusi nepaprastai maža, jei iš viso egzistavo.

Šiuo metu tokio pavojaus, atrodo, visai nėra. Raudonoji Kinija negali ir nenori įsivelti į karą. Sovietai teigia, bent taip rašoma sovietų kompartijos rašte kitų tautų kompartijom, (tas raštas buvo neva tai netyčia perduotas ir Vakarų žurnalistams), kad Raudonoji Kinija siekianti išprovokuoti JAV-Sovietų karą, kad po jo likus vienintelei pasaulio galybei. Kiek čia propagandos ir kiek tiesos, šiuo tarpu sunku pasakyti. Kiniečiai, žinoma, tokią raidą sveikintų, tačiau sovietai, nelinkę muštis dėl Kubos, dar mažiau būtų linkę kovoti dėl Vietnamo.

Žodžiu, panaudota jėga davė kol kas labai didelius

nuošimčius. Raudonoji Kinija pati save išmanevravo iš tarptautinio komunistinio sąjūdžio ir nustojo įtakos daugelyje Azijos ir Afrikos valstybių. Kalbant su Massachusetts Institute of Technology tarptautinių studijų centro komunizmo žinovu prof. William E. Griffith, su kurio pasikalbėjimas yra Reader's Digest žurnale, tai atsitikę tik dėl "amerikiečių Vietnamo karo eskaliacijos (išplėtimo), kurio pasekoje Vietkongas jau nebelaimei". Be to, "JAV pademonstravo pasauliui, kad ne jos, kaip kiniečiai teigia, yra popierinis tigras. Daug kas dabar tiki, kad popierinis tigras gyvena Pekine".

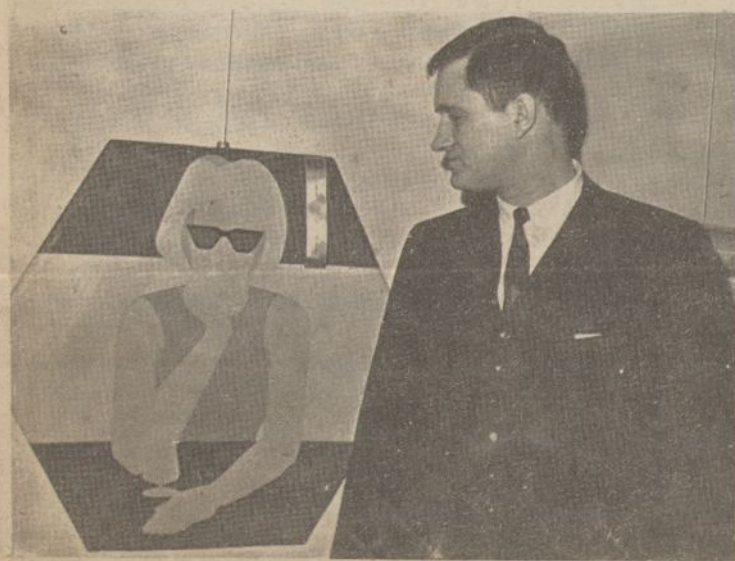
To profesoriaus ir kaip daugelio kitų nuomone, ir dar daugiau išsiplėtęs karas neįtrauks kiniečių į karą, nebent amerikiečiai būtų pasiryžę sunaikinti komunistinį režimą ir šiauriniame Vietname. Tai Washingtonas kuo griežčiausiai neigia. (Man atrodo, kad jei kinai negali stoti į karą dabar, jie greičiausiai nestotų ir šiauriniame Vietnamui žinant. Dėl to, kad jei kariauti kol kas neįmanoma, reikia palaukti kitos progos).

Bet kaip bus su taika? Ar būtina reikalingos kokios derybos, kurias siūlo senatorius R. Kennedy ir daugelis kitų "liberalų"? Prof. Dr. William E. Griffith nuomonė yra tokia: "Aš abejoju. Man atrodo, kad argumentas, jog karas negali būti sustabdytas be derybų, yra klaidingas".

Kai tik pasirodys, kad JAV ir toliau nebijos reikalui esant panaudoti visos savo jėgos, komunistiniai partizanai išnyks kaip nebuve.

• Dr. Elena Armanienė atstovavo BALF, kaip Valstybės Departamento pripažinta organizaciją imigracijos reikalams, kovo 22 d. Washingtone įvykusiame panašių organizacijų ir tautybų grupių atstovų posėdyje. Posėdį sušaukė Valst. Departamento paskretorius administracijos reikalams W. J. Crockett.

Posėdyje ir po to įvykusiame bankete dalyvavo vi-

Juozas Mikelevičius prie premijuoto savo kūrinio "Adele" lietuvių jaunųjų dailininkų parodoje Chicagoje. V. A. Račkausko nuotrauka

VIRŠUJE: Prieš kelis metus Chicagoje susiorganizavęs lietuvių jaunųjų dailininkų klubas rodo vis didesnę veiklą. Šiais metais Jaunimo Centre buvo suruošta ketvirtoji jų metinė dailės paroda, kuri savo įvairumu ir aukštu lygiu atkreipė visuomenės dėmesį. Nuotraukoje klubo nariai. Sėdi iš kairės: Elda Rundzaitienė, Nijolė Banienė, Regina Jautokaitė. Stovi: Petras Aleksa, Marija Ambrozaitienė, Kristina Bulotaitė, Vida Stankienė, Juozas Mikelevičius, Zita Sodeikienė, Algis Trinkūnas, Dalė Ancevičienė ir klubo pirmininkas Valentinas Ramonis-Ramonaitis.

V. A. Račkausko nuotr.

J. Bachuno žodis atidarant Lietuviai Televizijoje programą Chicagoje

Labą vakarą!... Visi naujos lietuviškos programos — televizijos — klausytojai ir stebėtojai. Retu džiaugsmu esu laimingas Jus pasveikinti šį vakarą.

Dėkoju programos vadovybei, kad buvau pakviestas tarti žodį jos pradžiai, be abejo, ne tiek dėl mano asmens, kiek dėl to, kad naujoji lietuvių televizijos programa ketina remtis Lietuviai Bendruomene.

Kaip pastovus lietuvių rodymasis televizijoje, tai bus berods pirmas toks mūsų tautiečių užsimojimas

laisvajame pasaulyje. Neabejoju, kaip ir jūs kiekvienas galite nujauti, tos programos išlaikymas negalės būti lengvas, nes tai bus daugiausia lietuvių kultūrinė, ne komercinė programa, be apmokamų skelbimų. Jos vedėjas ponas šlutas turės

PLB pirm. J.J. Bachunas

daug darbo ir dar daugiau visokių galvosūkių, kaip šį gražų sumanymą ilgai išlaikyti įdomų ir gyvą.

Kaip man buvo sakyta, šios programos išsėdėjimas yra užtikrintas trylikai savaitių. Po to galutinai paaiškės pasiryžimo rimtumas ir mūsų visų medžiaginis pajėgumas: galės, ar negalės, norės ar nenorės lietuviai pirmąją televizijos programą pastoviai išlaikyti?

Kiek esu stebėjęs lietuvių

gyvenimą Amerikoje ir įgijęs patyrimo, noriu tikėti, kad užsimojimas gali pasisekti. Kai buvau žymiai jaunesnis, prieš daugiau trisdešimt penkis metus prisidėjau sudarant sąlygas a.a. Antanui Vanagaičiui įsteigti lietuvišką Margučio radijo programą (1V tada dar nebuvo). Vanagaičius pradėjo savo trumpą programą vieną kartą per savaitę, vėliau ji išaugo į astuonus kartus per savaitę po valandą ilgio. Ši programa išgyveno didelių naimių, mirštant per greit ar tragiškai žūvant jos vedėjams. Bet Margutis vis tiek tebėra ir kalba jums Chicagoje po valandą penkis kartus per savaitę. Chicago lietuviai jau daug anksčiau galėjo turėti pastovią televizijos programą. Juk Chicago neveltui vadinama pasaulio lietuvių sostine. Kiti už tai išpavodo kartais pajuokia, bet atsižvelgiant į lietuvių skaičių, jų organizacinę, kultūrinę ir ekonominę pajėgumą, — Chicago yra lietuvių sostinė laisvajame pasaulyje. Eidama su moderniu gyvenimu, manau, ji gali ir turi išlaikyti pastoviai savo lietuvišką televizijos programą, kuri daug padės lietuvių kultūros ir lietuvių reikalui.

Tad nuoširdžiai prašau visų lietuvių talkos šiam gražiam darbui ir linkiu p. šluti ko geriausios sėkmės.

HUMORAS IR SATYRA

Bostono subatvakary

"Humoristika ir satyra yra labai seni žmogaus menai. Kai tariam menai, tai savaime suprantam, jog tai yra ypačiai stiprios formos liaudinė ar asmeninė žmogaus kūryba", — tais žodžiais buvo pradėtas kult. subatvakaris Bostone kovo 19 d., taigi Juozapinių vakaro ALT S-gos namuose.

Gal prieš porą savaitių, berods, ne vienas Eltos biuleteny aptikom toki šaunų posakį: "Atėmė arklį, o paguodai duoda ašutą iš jo uodegos!" Ar bereikia geresnio satyrinio aptarimo tos pensijos, kurią gauna buvęs laisvas ūkininkas, dabar baudžiavinis kolūkietis Lietuvoj? Tai lyg rodytų, kad mūsų tėvų žemėj satyrinės minties nepajėgė apkalti ir geležiniai kalėjimų virbai...

Ar yra koks skirtumas tarp humoro ir satyros? Ant. Gustaitis, modernaus lietuvių humoro meistras, Liet. Enciklopedijos VIII-tam tome humorą (lot. humor) taip aptaria: "Šamojis, švelnus ko nors pajaukimas, sugebėjimas suvokti ar pavaizduoti, kas linksmas, komiškas. Kai ironija ir satyra linksta tai, kas tariamai didu ir svarbu, sumažinti, nuniekinti, grynasis humoras atskleidžia savo tiesą, siekdamas "nieką išaukštinti". Jis gali svyruoti nuo švelnaus ir lengvo ligi pikto ir kandaus, artėdamas prie satyros ar sarkazmo. Humorą gali būti išsakomas žodžiu, raštu, dailės ir muzikos kūrniais, veiksmu ir net šokio menu".

Ant. Gustaičio aptarime akivaizdžiai regim, kad skirtumas tarp humoro ir satyros yra gana ryškus. Atseit, humoras daugiau linksmas ir guodžia, o satyra, nors taip pat juokau-

dama, daugiau ironizuoja ir plaka. Satyros menas iki šiol vadinasi graikų vaisingumo

gingumas, savaudiškumas, nesąžiningumas ir kt. Satyra gali plakti kurį nors asmenų kategoriją, ku-

Rašytojas Antanas Gustaitis

demono satyro vardu. Nuo VII a. prieš Kristų satyrai buvo išdykę Dioniso palydovai su gebene ir vynmedžio lapais apipinta Dioniso lazda rankoje ir fleita prie lūpų, su pora ragų ir arklio kanopom. Satyras, kaip vaisingumo dvasia, ne svetimas buvo ir moterų draugijoj Beveik visos indoeuropiečių tautos pažįsta šias miško ir vegetacijos pamėkles. Lietuviuose Satyro giminės turi net kelis vardus — Miškinis, Girinis, Kuteris ir kt., kurie vaikystėje dar ir mūsų ne vieną gana smarkiai bauginavo. Daug laiko nubėgo, kol Satyras gavo žmoniškesnį pavidalą.

Satyra — grožinės literatūros kūryba, pajuokianti ir plakanti žmogaus aistras, jų (žmonių) gyvenimo būdą, atitrūkimą nuo žmoniškumo, įvairias jų silpnybes, kaip gobšumas, pataikavimas, apsilėidimas, neparei-

rią nors visuomenės dalį, gali pašiepti ir atskirą asmenį, kuris savo elgesiu, veiksmais ir gyvenimo būdu nepaiso nusistojusių moralės normų ir bendrų visuomenės papročių, yra kupinas blogų polinkių ir ydų, kuris nesiderina ir su rašytojo etikos idealu.

Lietuvių humoristų, o taip pat ir satyrų, tėvų laikytinas Kristijonas Donelaitis, savo Metuose su žavia šypsena jamžinės būrų ir ponų išdaigas.

Jurgis Jašinskas, kuris rūpinosi šio kultūrinio subatvakario programa, teigė, jog ir paties rimčiausio poeto kūryboj galima apiktiti ironijos ir satyros pradų. Iš tikro, po K. Donelaičio humoristinio žodžio tarėjų lietuvių tarpe atsiranda vis daugiau. Randame jų XVII ir XIX a., randam iki pat nepr. valstybės atstatymo.

Nepriklausomybės laiko-

tarpis, kuriame lietuvis galėjo laisvai ryškinti savo asmenybę, žinoma, neišvengdamas ir žmogiškųjų silpnybių, pasidarė plati dirva humoro ir satyros kūrėjams. Prabilo eilė naujų vardų — J. Pronskus-Aklasmatė, F. Kirša, K. Binkis, Aug. Gričius-Pivoša, Pr. Būdvydis, T. Tilvytis, H. Blazas, Pulgis Andriušis, Ant. Gustaitis, Leonardas Žitkevičius, A. Valentinas, L. Janušytė, Amerikoj prisidėjo dr. S. Aliūnas ir kt. Aišku, greta originalinio humoro (ir satyros), iš prabėgusių amžių atkyla ir mūsų liaudinis, tautosakinis humoras bei satyra, pasižymi švelnumu ir ypač hiperbolės pomėgiu (pvz., "iškrito uodas iš aržuolėlio"...).

Trumpais brūkšniais apibūdinę humorą ir satyrą, dar išklausm J. Jašinsko pasisakymo apie tuos pradus lietuvių poezijoj. Prelegento žodis buvo rūpestingai paruoštas, netrukio jame originalių minčių, samojų ir šypsnių. Jis gerai papildė daugiau ar mažiau teorinį humoro ir satyros apibūdinimą.

Jeigu prastoką formą šiaip taip pakenčia kiti grožinės literatūros žanrai, tai humoras ir satyra be geros formos atrodo kaip apdriskę elgetos. Berods, tai yra viena iš tų rimtų priežasčių, dėl ko humorą ir satyrą labai sunku kurti.

Sunki bei komplikuota yra ir tų literatūros žanrų interpretacija. Rita Ausiejūtė ir Jurgis Jašinskas, pora ar trejetą savičių su atsidedimu padirbėję, patiekė mums lietuvių humoro ir satyros pavyzdžius. Pradėję Strazdo ir Vienažindžio "juokingom dainom", jie skaitė Maironio, K. Binkio, L. Žitkevičiaus, Ant. Gustaičio, net Sal. Nėries ir St. Santvaro eilėraščius. Pastarųjų dviejų autorių darbai buvo paskaityti, kaip pavyzdys, kad ir "rimtieji" lyrikai nestokoją ironijos ir satyrinio posakio. Savaime suprantama, buvo gerai pajaustų gabalų (pvz., Vienažindžio Senmergė, Binkio Tamošius Bekepuris, Maironio Švilpki plikas esi ir kt.), buvo ir nevisai tobulai išryškintų eilių. Betgi bendras vakaro vaizdas buvo malonus ir sudarė jaukią nuotaiką. Ne-

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UŽRAŠAI ***

BYTNIKAI -- vyresniosios mūsų visuomenės kartos lūpose beveik keiksmazodis, ar bent paniekinamasis žodis. Net ir mūsų jaunimas gana retais atvejais ir tik iš dalies tepasireiškia kiek bytnykiais nusiteikimais. O tačiau visuomeniniuose reikaluose visi, pasirodo, esam beturį "bytnykiskumo": vis "tebeieškom savęs"... Vis tebeieškom, kaip mums sutvarkyt savo politinę vadovybę, kad būtų geresnė, negu yra. O nesurasdami kaip tą padaryt, rodom pirštu į esamąją "ne gana gerą" vadovybę: ko ji nesirūpinanti savęs pagerinimu... Šviežiausias toks pirštu parodymas iškilo iš torontiškių Tėviškės Žiburių. Sakot: "Šaknys (atseit, mes -- visuomenėje glūdinčios pajėgos) tvirtos, tik svarbu, kad viršūnės nepamirštų, kas jas maitina"...

O neteisybė, kad pamiršta. Skaitėm gi pranešimą apie pastarąjį Vliko tarybos posėdį. Ten tarp kita ko buvo pasakyta, kad pats "Vliko pirmininkas V. Sidzikauskas atskirai atkreipė tarybos dėmesį į Vasario 16 d. praga sakytose kalbose pareikštus siūlymus įtraukti į atsakingąjį darbą jaunesnės kartos pajėgas".

Iš tikrųjų, skaitėm tas kalbas, ir jose buvo tokių minčių. Tą reikala judino ne tik "pašaliečiai", bet ir Vliko tarybos, net pačios valdybos nariai. Viršūnė -- pats Vliko pirmininkas -- nebuvo kurčia. Tuos balsus ne tik išgirdo, bet ir visos Vliko tarybos dėmesį į tai atkreipė.

Tačiau toliau tame pačiame pranešime skaitėm: "Kolkas nesant visai konkrečių pasiūlymų, kaip tai turėtų būti daroma, išsamesnis to klausimo svarstymas atidėtas"...

Atseit, ir Vliko taryba nepaniekino, nepavadino "bytnykiskų niurzgėjimų" to ieškojimo, neatsisakė to reikalo svarstyti. Tik svarstymą atidėjo, ligi bus iškelta konkretesnių pasiūlymų, -- kaip tai turėtų būti daroma, tai yra, kaip tą jaunimą (ar kurias kitas "šaknyse" glūdinčias vertingas pajėgas) įtraukti į atsakingąjį darbą. Tos minties kėlėjams tai yra iššūkis, gali sakyti, ultimatas: sakykit aiškiai, kas dar netrauktas, ką galima ir vėta įtraukti, kaip manot būtų galima tą padaryt...

Jei į tą klausimą bus konkrečių atsakymų, tai jie galės būti karštos žarijos Vliko tarybos saujoj... Tada matysim -- vartys pusdama, ar iš karto išmes. Kaip ir Tėviškės Žiburiai dabar mano, galbūt konkrečiuose pasiūlymuose bus nuomonių, kad naujoms, jaunesnėms jėgoms įtraukti kliudo dabartinis Vliko sudarymo būdas... Atseit, gali kilt labai pagrindinių Vliko statuto dėsninių klausimų. Teisybė, pranešime iš Vliko tarybos posėdžio skaitėm, kad netrukus būsias padėtas ant stalo ir statuto keitimo klausimas, bet tuo tarpu tik Krikščionių Demokratų Sąjungos siūlomasis. Koks ten siūlymas, dar negirdėjom, ir, atvirai kalbant, nesitikim kad ten būtų siūloma keisti Vliko sudarymo būdą, kadangi ligi šiol krikščionių demokratų nusiteikimų reišėjai būdavo bene atkakliausi ligišiolinio jo sudarymo būdo gynėjai. O tai yra būdas, kuriuo Vilkas yra ir, esą, turėtų pasilikti sudarytas tik iš politinių ar rezistencinių sambūrių, turinčių tradicines šaknis Lietuvoj, o ne iš išviniš kilmės sambūrių. Atseit, yra pakankamai didelis pasirinkimas etikečių (151), todėl tegu ir jaunesnieji veikėjai pasirenka kurią iš jų ir tegu taip apsišarvojė eina į atsakingą darbą. Jau yra ir konkretus pavyzdys, kaip tai galima padaryti: Algirdas Budreckis, vienas iš pernai pagarsėjusių "žyginkinių", jau yra Vliko taryboj, po... RLRS etiketę. (RLRS yra Rytų Lietuvos Rezistencinis Sąjūdis, kurį kasdieninėj kalboj vadinam tiesiog "vilniečiais").

Bet nedaug veiklių asmenybių veržiasi kaip tik šiuo keliu į atsakingąjį darbą. Ir iš viso -- ar veržiasi? Be to, kas užtikrina, kad šalia dabartinės, kaip sakom, "uždaros" vadovybės taip ir primėtyta nenaudojamų vadų, "nulipdytų iš geresnio vadovybinio molio"? Apsidairykim, koks pasidaro skirtumas aureolės spindėjime, palyginus, kokia ji buvo ant nominuojamo kandidato prieš rinkimus, ir kas iš jos liko, išrinktajam metus kitus soste pasėdėjus...

sijuokėm be paliovos, bet šypsojomės beveik visą laiką. Ritai Ausiejūtei ir J. Jašinskui kultūrinių subatvakarių rengėjai už parengtą įdomią programą nuodėdžiai dėkoja.

Inž. Edm. Cibas, kultūrinių subatvakarių galva jau šešti metai, savo žodžiu "pataikė" į humoro ir satyros vakarą. Baigdamas savo kalbą, jis pranešė, kad kitas kult. subatvakaris yra rengiamas balandžio 16 d. Tame vakare bus prisiminta Vilniaus Vytauto D. gimnazijos 50 metų sukaktis. Prelegentas -- vilnietis Petras Viščinis. (k. l.)

• Minnesotos Universitetas Minneapolyje jau kuris laikas turi suorganizavęs imigrantų archyvą, kuriuo rūpinasi specialiai U-to vadovybės paskirta komisija su prof. William E. Wright -- pirmininku.

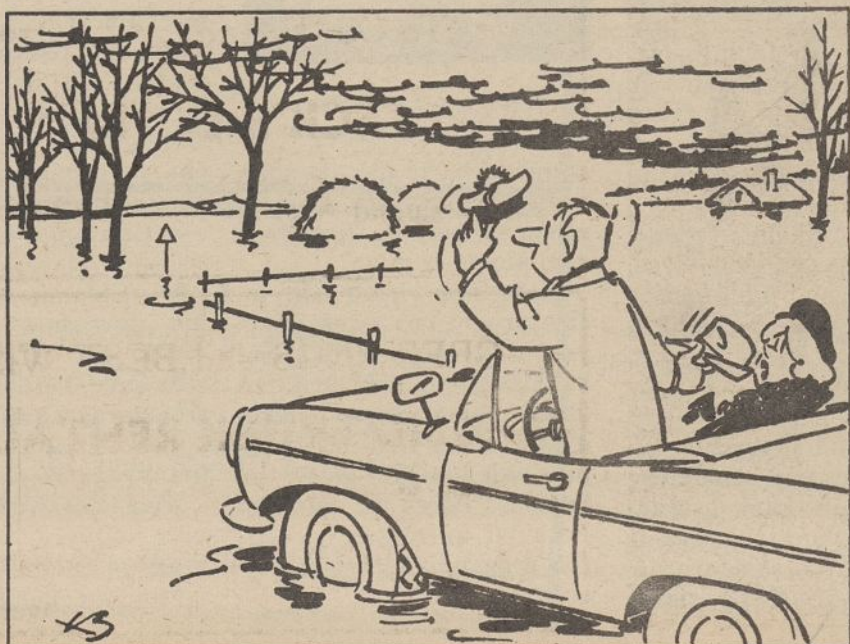
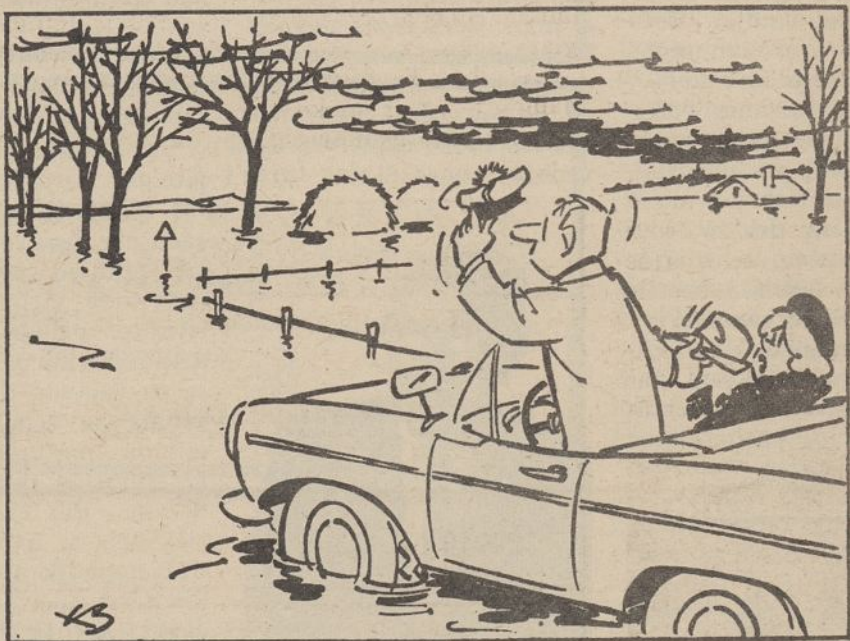
Archyvas turi ne tik siaurai suprastą archyvinės medžiagos tausojimo uždavinį, bet tai platus užmojis Europos tautų kultūrai, istorijai studijuoti. Medžiaga renkama ne tik iš imigrantinių grupių, bet U-to atstovai vyksta rinkti jos, paruošti ir išstudijuoti į Europos kraštus.

Neseniai didelį kiekį medžiagos pristatė prel. M. Juras iš Lawrence, Mass., prisiųsdamas lietuviškų knygų, pamflėtų, muzikos kūrinių. Vitalis Žukauskas pristatė visą eilę laikraščių komplektų, o A. Vadopalas iš Chicagos visą glėbį periodikos, knygų ir kt.

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

SEPTYNIŲ SKIRTUMŲ GALVOSŪKIS

Tarp šių dviejų piešinių yra septyni skirtumai. Pabandykit juos surasti.

Lietuvių berniukų gimnazijos Kennebunkporte krepšinio komanda garsėja savo laimėjimais rytinėje pakrantėje. Nuotraukoje vienas momentas iš rungtynių gimnazijoje. B. Kerbelienės nuotrauka

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July and August by American Lithuanian Press Radio, Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

ALKANA MINTIS

"Triukšmas tebekyla iš vaidų, bet vis didėjantis skaičius atsakingų, subrendusių ir gerai kvalifikuotų žmonių traukiasi iš viešųjų diskusijų..." Taip rašo Nation's Business žurnale pensijon pasitraukęs ilgametis redaktorius ir žurnalistas Alden H. Sypher. Nežinomas mums nei tos minties rašė, nei rūpi mums jo tikrieji motyvai taip rašyti. Bet tokia ar panašią "alkaną mintį" pasigavęs imi ir pagalvoji, kad gi, laimei, ne mes vieni kenčiame nuo vaidų ir jų pasėkoje kilusių pasitraukimų ar suprantamų ir pateisinamų įsitraukimų savo kieme, be jokių pretenzijų toliau dalyvauti "kovoje", kurioje nėra nei apčiuopiamų rezultatų, nei asmeniškų pasitenkinimų galimais laimėjimais.

Tai menkas galbūt ir dėmesio nevertas moralas, jei praktiškame visuomeniniame darbe nepasigedame atsakingumo, subrendimo ir kvalifikuoto sprendimo prašymais. Mūsų visuomeninio gyvenimo sąlygos yra be galo sunkios ir slidus kelias ryžantis imtis už kurį nors darbą atsakomybę ir vienokiomis ar kitokiomis kvalifikacijomis bandyti ką nors gero visuomenei duoti, sukurti ar bent pasiūlyti. Nes gi visuomet atsiranda už tave mandresnių, išmintingesnių ir drasesnių prikišti, kad, štai, ne taip, o kitaip turėjai padaryti.

Kokią veiklos sritį nepašinsime nagrinėti, joje rasime trūkumų. Kokį veiklą nepastatysime ant pjedestalo, kiekvienas tuoj pamatys dulkes ant jo batų. Ir taip, laimė būti apkalbėtu, sukritikuotu, suniekintu ir su žemėmis sulygintu padaro daugelį kompetentingų, sąmoningų ir susipratusių veikėjų tyliais, savyje įsitraukusiais, nuosalyje stovinčiais stebėtojais, jei jie iš viso beturi noro ką nors stebėti.

Toji "pasitraukusių" žmonių kategorija yra skaitlinga, intelektualiai labai pajėgi ir mūsų visuomeniniams uždaviniais atlikti kvalifikuota. Tik ji jau iš anksto yra mūsų visuomeninės rutinos pasmerkta — už nesilankymą į susirinkimus, už nesidomėjimą minėjimais, už atsisakymą talkininkauti bufete, virtuvėje ir kitokiose reikšmingose talkose. Į užsuktą ir tebesukantį "veiklos" ratą jie kažkaip nebesuskumba įsijungti, ir gana. Užtat jie — ir nutautėję, ir asimiliavę, ir atbuke, ir tik asmeniškai gerovei parsidavę, oh!, kur čia beišsikačiuosius visus jų nusikaltimus.

Bet — atsisukus ir niekam nematant su jais pakalbėjus, randi ne silpnus lietuviškoje dvasioje manekenus, ne gangrenuojančias lietuviškas votis, ne savo asmeniškoms interesams parsidavusius vergus, bet

labai ir labai sąmoningus, apsišvietusius ir puikiai informuotus žmones, kuriuos mūsų visuomeninės veiklos metodai atbaido išskirti nuo toliau savo kiemo vartų.

Tuo nenorėtume pasmerkti tų, kurie, pagal savo sugebėjimus, įdėtą energiją ir pašvęstą laiką verti pagyrimo, nors ir už drąsą ir ryžtą imtis darbo, kuriam gal stigo kvalifikacijų, reikiamo išsilavinimo ir patirties. Visa tai seniai jau išlyginta reikiama titulu, lais, vieta prie garbės stalo, atitinkama pagarba, minėjimais. Tomis dekoracijomis pridengti trukumai, kurių laiką (tą prarastą laiką...) leido riedėti vėžimui tokia provėža, ir kuri jis buvo įstatytas. Bet — rieda ne vien tik vėžimas. Rieda ir laikas. O laikas stato savus reikalavimus.

Kartais atrodo, kad tame laike žmonijos sukurtoji pažanga mūsų nei neličia. Atrodo, tegul skrenda raketos į mėnulį, ką gi mes bendro turime su visu tuo. Ar mūsų tikslai ir idealai dėl to pasikeitė? Ar mūsų svajonės ir viltys dėl to nubluko ir pranyko? Ne. Žinoma, kad ne. Bet gi kas nors per tą laiką augo ir brendė, kas nors į mūsų svajonių ir idealų įgyvendinimo metodus pradėjo kreiviau žiūrėti, kas nors norėtų matyti kiek kitokios dinamikos, kiek kitokio išieities taško.

Tas lietuvių visuomenės segmentas, kuriame glūdi ne mažiau idealizmo ir meilės lietuviškam reikalui, bet kuriame gal stinga tik vieno dalyko — nachališkumo — turi daug vertingo potencialo, tik jis lieka neišnaudotas dėl to, kad mes dažnai savo veiklos pagrindu statome siauresnius reikalus, nei su inkvizicija.

Visai kitas klausimas, ar kitomis — ne Draugo redakcijos — akimis žiūrint J. Šoliūno mintys buvo

Savotiškiausias šių Jaunimo Metų pirmojo ketvirčio reikšmės bus buvęs... vienos savaitės Draugo literatūrinio priedo "dėl techninių kliūčių" pasivėlinimas.

Iš pradžių pašnibždom, paskui "su būgnais ir teršėlais", pasklido gandas, kad Draugo redaktoriai ar leidėjai tą savo priedo laidą su degine ir atspausdinę iš naujo, prieš tai išmetę pirmojon laidon patekusį J. Šoliūno straipsnį, kuriame Šoliūnas nepalankiai atsiliepė apie pastaruosius mūsų visuomenės, ypač jaunimo, palinkimus į masinius žygius, tokius, kaip pereinamųjų metų lapkričio 13-tosios manifestacija (ir gal šįmet rengiamasis Jaunimo Kongresas). Masinių žygių reikšmė ten palygintai su "pasiutpolkės" šoki...

Kas čia savotiška?

Man tam įvykyje savotiškiausia — ne su deginimais, o dėl jo kilęs didžiai balsingas maištavimas. Nuskambėjo kaltinimai Draugo leidyklai, kad ji įvedusi cenzūrą, kad varžanti žodžio laisvę, kad grįžusi į inkvizicijos laikų deginimus ir t.t.

Teisybė, tradicija kištis į redakcijų "vidaus reikalus" per kitus laikraščius mūsų spaudoje yra labai sena. Bet tokia tradicija — ar ji mūsų pačių susikurta, ar iš rusų bei lenkų pereinamųjų metų perimta — vakarietiškos spaudos kultūros aplinkoje visticia yra savotiška. Vakarietiškoje, bent aukštesniojo lygio spaudoje, mokymai ar reikalavimai, kiti kito laikraščio redakcija turi spausdinti ir ką mest į krepšį, nepraktikuojami.

Spaudos laisvės sąvokon įeina ir redakcijos teisė spręsti, ką ji spausdina, ko ne. Toj laisvėj bei teisėj svajonių ir idealų įgyvendinimo metodus pradėjo kreiviau žiūrėti, kas nors norėtų matyti kiek kitokios dinamikos, kiek kitokio išieities taško.

Tas lietuvių visuomenės segmentas, kuriame glūdi ne mažiau idealizmo ir meilės lietuviškam reikalui, bet kuriame gal stinga tik vieno dalyko — nachališkumo — turi daug vertingo potencialo, tik jis lieka neišnaudotas dėl to, kad mes dažnai savo veiklos pagrindu statome siauresnius reikalus, nei su inkvizicija.

Visai kitas klausimas, ar kitomis — ne Draugo redakcijos — akimis žiūrint J. Šoliūno mintys buvo

Apie Jaunimo Metų "pasiutpolkę"

— V. RASTENIS —

spausdintinos, ar į krepšį mestinos arba degintinos. Aš, pavyzdžiui, būdamas redaktorium, tokį straipsnį būčiau spausdinęs ir atspausdinto nebūčiau deginęs ugnimi. Mano galva, naudingiau jį pasigrinti viešuose ten keliame minčių apsvaistymuose. Bet tai buvo, gali sakyti, "prigimtinė" Draugo leidyklos teisė — užsiimti ar neužsiimti tokia "spirginiu". Lygiai, kaip tebėr nepažeista visų kitų laisvė bei teisė net ir dabar tą kepsnį dar pasigrinti, kai jis visticia gi tapo kam tik nori prieinamas.

Ar Šoliūnas pavojingas Jaunimo Kongresui?

Galima suprast Draugo redakcijos apsisprendimą neįsileist ar nepalik savo skiltyse Šoliūno nuomonių apie masinius žygius. Viena — jos buvo kibiriukas šalto vandens ant galvų, įkaitusių džiūgavimais dėl lapkričio manifestacijos. Antra — jos galėjo atrodyti lyg šalto vėjo pūstelėjimas ir į pastangas užkurti kitą tokį gaisrą — Jaunimo Kongresą.

Bet kokiam laikraščiu, aiškiai rėmusiam manifestacijos sumanytą iš anksto, džiūgsmingai jį vertinusi po manifestacijos, ir jau seniai nuolat teigiamai pasisakančiam apie Jaunimo Kongresą sumanytą, galėjo atrodyti, kad nederą įsileist pasisakymų prieš jau priimtą laikraščio "liniją" tuo reikalu. Ypač, kai šiuo atveju jau buvo piktokai pasmerkti kiti nepalankūs manifestacijos rengimo ar jos įvykdymo vertinimai.

"Linijos" prisilaikyti, žinoma, galima ne vienodai. Vieni mano, kad laikraštis yra "su linija", kai atakaliai skelbia tik nutartų nusistatymų bei pažiūrų įtaigojimus ir neįsileidžia prieštaraujančių ar abejonų nuomonių, jas ignoruodamas, nutylėdamas, "nuslėpdamas" nuo skaitytojų. Toks "linijos" prisilaikymo būdas yra paremtas manymu, kai prieštaravimai ir abejojimai gali be reikalo silpninti pageidaujamus įtaigojimus.

Kaip konstitucija (bent Amerikos!) leidžia kiekvie-

nam nesakyt ar nedaryt nieko tokio, iš ko išeitų savęs apkaltinimas, taip spaudos laisvės samprata leidžia laikraščiu neskelbt tokių nuomonių, kurios gali apsunkinti jo tikslo siekimą, tai yra, jo leidejų nuomonių populiarinimą visuomenėje.

Tik žinių — informacijos apie viešos reikšmės įvykius — nutylėjimas, "nuslėpimas" yra laikomas laikraščio yda. Bet galvoms, kuriose susidėstė nuomonės, nepilnančios vandens ant laikraščio "linijos" malūno ratų, gali būti pasiūlyta pasieškoti kitų sakyklų...

Tačiau yra ir kitokia, liberališkesnė pažiūra į laikraščio "linijos" išlaikymą. Laikraštis gali ir į savo skiltis įsileist su "linija" nesutampantių ar jai net visiškai priešingų nuomonių — įsileist kaip tik tam, kad jos būtų svarstomos, ir kad tose svarstymuose pat "linija" galėtų būti nuolat tikrinama, dar ryškiau įbrėžiama, arba, jei reikia, tai ir taisoma.

Tokia liberališkesnė pažiūra į laikraščio ar apskritai į visuomeninės veiklos "linijos" išlaikymą yra paremta kaip tik stipresniu pasitikėjimu užsibrėžtaisiais sumanymais.

Taigi: tikim, ar abejojam Jaunimo Kongreso reikalingumą ir nauda? Tikim, ar abejojam, kad Jaunimo Kongresas bus, ir kad bus sėkmingas?

Jeigu tikim, jeigu tas tikėjimas bent ne menkesnis už tų apaštalių, kurie laivelyje išsigančios ežerose sukilusių bangų, tai Šoliūno ar kieno kito palyginimas, jog toki dalykai panašūs tik į "pasiutpolkę", bent jau šiam Jaunimo Kongresui tikrai nepavojingas.

"Pasiutpolkė" jaunimui — gerai!

Iš tikrųjų, Šoliūno palyginimas gana geras ir teisingas. Sako, kas iš tų "pasiutpolkių"! Kol šoki — pašėlusiai linksma, o paskui — prakaistas žliaukia, nuovargis, išsikvėpimas, gal dar ir padas atšokęs, o daugiau nieko...

Teisybė. Iš tikrųjų, — daugiau lyg ir nieko. Bet argi? Prakaistas netruks nu-

džiūt, nuovargis praeis, ir atšokusį padą gali prisikaldinti, — tie dalykai tikrai bus greit pamiršti. Bet tą "pašėlusiai linksma" — gal dienų dienom, net metų metais nepamirši!

Prisipažįstu buvęs ir tebesąs skeptikas dėl demonstracijų, manifestacijų, kongresų, iškilmingų suvažiavimų su banketais "išliekamosios" vertės. Jie reikalauja daug pastangų ir pinigų, o sušvinta, lyg meteoras, ir lieka tik gražus (o kartais ir blankus) prisiminimas, — nieko apčiuopiamo. Bet pereinamųjų manifestacijos mastas teikė vilties, kad ji gali duoti ir kažką kita, šalia nuovargio ir išlaidų. Ir tikrai davė paskatinti o ne apkerpėti.

Šoliūno mintis apie "pasiutpolkę", visticia kokiais samprotavimais ji lydėta, bent man, ne tik nesustiprino kažkur pakaušy glūdėjusio skeptiškumo apie sumanytą Jaunimo Kongresą, bet priešingai — taip ir paklojo prieš akis stambiai raidį plakata: kam ne kam, o jaunimui "pasiutpolkė" — retkarčiais puikus dalykas!

Mūsų Pastogės Australijoje redaktoriaus — neįmiręs "grynosios politikos" rutinų, o poetas ir, matyt, atidus jaunimo nusiteikimų stebėtojas — tą pačią mintį išleido mūsų visuomenės dar vaiskesniu žodžiu: — Jaunimo Kongresas turi būti gaisras! Ten turi būti proga pamatyti, kad lietuvių jaunimo yra daug, o ne vien keli kasdien sutinkamieji. Tas daug čia svarbesnis, negu išpuoselėtas paskaitų protingumas ir rezoliucijų dailus nušlifavimas pagal visus politinės taktikos ir diplomatinio stiliaus reikalavimus.

Rezoliucijos, petijcia Jungtinės Tautos, politinių dūdzūnų pasirodymai, apsakymai dūdziojoj spaudoj ar parodymai televizijoje, kiek ir kokių jų bebūtų, bus labai pageidaujami, bet didžiai laikinės reikšmės Jaunimo Kongreso žiedai ir žiedeliai. Išliekamiausia jo reikšmė — metų metais kultūrinio ir net politinio veiklumo inspiracija — bus, jeigu Kongresas bus tikras "pasiutpolkės gaisras", tai yra — masinis fiziškai ir tautiškai gyvo lietuvių jaunimo sukūrys.

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People
O'BRIEN BRASS CO.

20940 St. Clair Ave. IV 6-2440

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons
JACK'S DONUTS

15652 Euclid Ave. Call GL 1-9872

GREETINGS and BEST WISHES
EUCLID TRUCK RENTAL, INC.
14300 Miles Ave. SK 2-4242
HERMAN MALBIN, Manager

ŽIEMA PRAEINA — VASARA ATEINA!

Mieli tautiečiai, dabar pats laikas aprūpinti Jūsų gimnazičius Lietuvoje vasarinę aprangą. Kad jums nereikėtų sukli galvos kombinuojant, kas siūstina, mes čia sudarėme kelis specialius siuntinius, kuriuose yra visa tai kas vertinga, reikalinga, naudinga, gražu ir vienkartinę džiu gauti.

I. LAUMĖS JUOSTA

Susegamas vilnonis mot. arba vyr. nertinis; Vyr. arba mot. nailoninės kojines; Viln. angliška medž. vyr. arba mot. kostiumui — 3½ jardo; Itališkas nepermatomas gražių raštų nailonas suknelei — 4 jardai; Vyr. arba mot. batukai; Itališkas vyr. arba mot. nailoninis lietaiškis; Vyr. arba mot. lietaisargis; Perli karoliai arba šilk. kaklaraištis; vyr. arba mot. baltinių pora; ir vasarinė bliuskutė arba vyr. marškiniai.

Kaina tik \$89.50 su pasiuntimu ir muitu.

II. KASTYTIS

Viln. angliškam vyr. kost. medžiaga Boston arba herringbone 3½ j. d.; Vyr. nailoniniai išeiginiai marškiniai; Vyr. pusbačiai; Vyr. Ital. nailoninis lietaiškis; Vyr. prie kostiumo pritaikintas kaklaraištis; Vyr. nesusidevinčios kojines; 6 gražios nosinės; ir Byro amžinas piestukas.

Kaina tik \$69.50 su pasiuntimu ir muitu.

III. JURATĖ

Mot. kostiumui arba vasariniam paltui 3 j. vilnonės angl. medž.; Itališko nepermatomo puikaus nailono suknelei — 4 j.; Vilnonis nertinukas be rankovių; balti arba lakuoti batukai; švelnaus nailono kelnaitės ir apatinukas su pagražinimais; 2 poros nailono kojinių; Itališkas mot. nailoninis lietaiškis; dailus rankinukas ir šilkinė skarelė.

Kaina tik \$69.50 su pasiuntimu ir muitu.

Jungtinis Kastyčio ir Jūratės siuntinys kainuoja tik 130 dol., nes susitauo 9 dol. pasiuntimo išlaidų.

Tebesiuočiami mūsų anksčiau skelbtieji, didelio pasisekimo turėjusieji siuntiniai: V-3 — 10½ jardo angl. medž. trims kostiumams už 55 dol.; P-3 — 9 j. trims paltams viln. angl. medžiagos už 60 dol.; N-4 — 16 jardu nepermatomo nailono gražiausių raštų 4 suknelės už 45 dol.; ir M-13 vertingas aukšto kaloriteto maisto siuntinys 22 lbs. už 30 dol.

Prie visų išvardintų siuntinių galima pridėti pageidaujamų dovanų iš mūsų katalogų arba Jūsų pačių nupirktų prekių. Jūsų pačių siuntinius ekspedijuojame iš Londono tik už 12 dolerių, plus faktinės Sovietinio muto išlaidos. Tokius siuntinius galite mums siųsti žemiau nurodytu adresu pažymėdami mūsų tranzitinio sandėlio ženklą:

B. O. 11690/64.

BALTIC STORES LTD.
421 Hackney Rd.
London, E. 2.
Great Britain.

Seniausia šioje srityje lietuviška firma. Garantuos ir gavėjo parašu patvirtintas pristatymas per 3-4 savaites. Visos siuntos registruotos ir apdraustos.

Atstovai: L. Venckus, 7030 Talman Ave., Chicago, Ill., tel. 436-0494; Gaiva, 3570 W. Vernor, Detroit, Mich.; ir A. Kusinskis, 124 Park St., Sudbury, Ont., Canada.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraustiems nariams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą — Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą; už \$1,000.00 apdraudos tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų KLUBŲ ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudos mokeskis \$2.00 į metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie Susivienijimo darbus.

Gausit spausdintas informacijas, jeigu parašysit:
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 West 30 Street, New York, N. Y. 10001

AKIMIRKOS

LYG IR BŪTŲ VILTIES

Amerikoje turėjau progos arčiau pažinti tik vieną stambaus masto lietuvių politiką, kuris mokėjo ir kažkaip savaime, be didelių teorijų, natūraliai suprato, kaip mūsų veikloje privalo būti glaudžiai suderinti politiniai ir kultūriniai elementai, ir tai tokiu būdu, kad kultūrinis pradą sudarytų pagrindą ir politikui tvirčiau atsistoti. Tai buvo Antanas Ollis, Tuo keliu jisėjo nuosekliai, nuo jaunystės ligi mirties. Knyga apie jo darbą ir veiklos būdą, kaip paprastai mūsų tarpe, laiku nebuvo parašyta, tad ilgainiui viskas užsimiršta. Bet vyresnieji dar atsimena dešimtis ryškių įrodymų.

Suprato tai ir Antanas Vanaiga, susitelkdamas daugiausia vienoje siauresnėje plotmėje — lietuvių liaudies kultūros puoselėjimu ir aukštesnio lygmens pramogomis. Sveiko ūkininko instinktu vėl savotiškai tą patį įsamonino nuo jaunystės ir Juozas Bačiūnas, dabartinis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmninkas, — nesimušdamas į "didžiąją politiką", bet medžiagiškai remdamas įvairiausias lietuviškas kultūrinės apraiškas, organizuodamas, agituodamas, telkdamas, vis kurstydamas ypač jaunimą.

Kaip atrodo, daugiau ir daugiau tatau supranta jaunieji lietuvių ateiviai inteligentai. Ypač santaričiai ir šviesiečiai (šviesa buvo pirmoji iš mūsų studentijos organizacijų, kuri rezistencinių sąjūdžių įtakoje dar Europoje 1947 metais pasiskelbė, kad nors ir nebūdama pasiryžusi vykdyti partizanais kovojančios Lietuvos, ji apsisprendžia dvasinės, taigi apamai, kultūrinės rezistencijos pradui.

Panašiom nuotaikom, bent žodžiais, vėliau ėmė apsikrestti ir ateitininkai, ir neolituanai, ir varpininkai, ir net skautai — gražūs ir seniausios mūsų akademinės jaunūmės pluoštai, kuris, pasibaigus normaliems skautavimo metams, paskui kažkaip pasimeta ir labai steriliškai dar muistosi žemyn ir jūry žaidimuose su kaklaraiščiais ir trumpom kelnaitėm.

Kiek tatau supranta Amerikos lietuvių naujas politinis lyderis, Antanas Rudis, užėmęs ALT pirmininko pareigas, mėginamas spėsti būtų dar perankstyvas. Teigiamų ženklių netrūkų: kilęs iš tautinės srovės, tik vėliau susiradęs vietą katalikų bloke (pirmą ir vienintelį kartą ji mačiau ir truputį kalbėjau 1949 m. New Yorke A. L. Tautinės Sąjungos steigiamajame seime), tikrai nešykštus liet. operos ir menininkų rėmėjas, stambių lietuviškų vadovėlių leidėjas. Bet, matyt, dar labai ūmaus būdo ir peštikiškų palinkimų. Vos "valdžion" atėjus, tuojau teismais ir bylom šoko grasinti senai lietuvių kultūrinei institucijai — Margučiai, kiek girdėjau, tuo labai pasunkindamas jo darbą. Bet dar laukime, kad gal nebūs vienas iš tokių lietuviškų charakterių, kokius atvaizdavo Liudas Dovydenas savo klasikiniam romanui "Broliai Domeikos"...

Kokie motyvai dabar skamba laisvųjų tautos vadų simfonijoje?

Padorumas reikalauja tikėti, kad ryškiausiai juos turėtume iš-

girsti per Lietuvos Nepriklausomybės šventę — Vasario 16 minėjimus. Kaip visi žinome, puošnaus žodžio tuose minėjimuose netrūksta. Bet vien laikraščiuose išspausdintų prakalbų tiek daug, kad jas visas perskaityti ir įsisikoni galėtų tik nebent ekstremistinių patriotizmu persisunkę tautietis.

Iš keliolikos išpasirinkau tris, jas pakartotinai perskaityčiau ir norėčiau ties viena kita mintimi stabtelėti. Vienkart atsipašysiu tų, kurie jau sakė ir dar sakys, kad šios temos yra jiems pasikartojančios ir nuobodžios. Gal ir man jos kiek nuobodokos, — bet kaip gi čia dabar būtų su mumis? Tai kam tos prakalbos aukašurniškai trimituojamos per Vasario 16? Ar tam, kad paskui per išstisus metus visai jas užmiršti ir dar pykti, jeigu koks naivus tautietis užsinori vėl prie jų sugrįžti ir pakartotinai įsidėmėti, ką tautos vadai pranašavo, kurliuk mus kurstė, kokią programą kalė mūsų galvon, ir vinį plaktukų?

Žinoma, pirmiausia reikėjo susidomėti Romo Kežio prakalba Chicagos neolituanams. Viena, kad tai Lapkričio manifestacijos vieno iš organizatorių žodis; antra, — prakalba šiek tiek su naujo stiliaus vėju, gyvesnė, kupina patetikos, melodramatiškumo ir retorikos. Sausas problemas tuo būdu labai sunku išspręsti, bet kartais tai paveikia nuotaiką, ir tai jau neblogo.

Romas Kežys ypač teigiamai įvertino Lapkričio demonstraciją New Yorke. Nors prakalbos ir eitynės įvyko gilaus rudens dieną, bet demonstracija, kalbėtojo žodžiais tariant, "užtelėjo per lietuvišką visuomenę tarsi gryno oro banga pro atvirą langą saulėtą pavasario rytą"... O sujudino visuomenę dėl to, kad į ją "buvo kreipiamasi šviežiu ir prasmingu laisvės šūkiu"... Laisvės šūkis visada buvo prasmingas, mes jį kartojam per 25 metus, todėl ypatingo šviežumo čia sunku beįžūrėti. Priežastys gal buvo kitos: naujesnis priėjimas prie to paties dalyko, energiškas ryžtingumas, drauge lyg ir maištas prieš susidėvėjusį įpratimą laisvinti Lietuvą, kaip per būdines prie numirėlio.

Savo prakalboje R. Kežys suminėjo būtinumą kelių pakeitimų ir reformų lietuviškos politikos darbe. Daugiausia ne naujų, jau keltų įvairiais atvejais, bet mūsų sukalkėjusioje buitėje vis revoliucingai tebeskambančių. Tai vis tokios idėjos, už kurias dar prieš 10 metų niekas tavęs nebūtų priėmęs į Vilką ir tuoj išbaręs, kad griauti Lietuvos laisvintojų vienybę ir, turbūt, tik Maskvai patarnauti.

Dabar atėjo truputį geresni laikai vienybės ardytojams. Dabar jau griovėjai nebenubaudžiamai gali apkaltinti statytojus, ir ką tu jiems padarysi? Kežys nekiek nesivaržydamas teisingai pareiškė: "Užsisenėjimas metoduose ir organizacinėje struktūroje nieko gero Lietuvos laisvės kovai nežada... 25 metų praktika parodė, kad vien diplomatinų notų nepakanka vesti efektingai laisvės kovai. Manifestacija pademonstravo, kad mūsų laisvės kovoje partizaniniai būdai gali būti net efektingesni negu

BRONYS RAILA

nuoseklus, ramus, o kartais ir monotoniškas mūsų laisvinimo organizacijų darbas".

Broleli, reikėjo taip apie "mūšius" pasakyti 1946, 1948 ar ir 1952 metais, tai būtų pamatęs, koks mūsų būtų išsiliejęs per visų partijų spaudą. Aš tai gerai žinau, nes anuomet ne kartą panašiai esu sakęs...

Sutrauktai kalbant, iš Lietu-

vos Neprikli. Atstatyti Komiteto sluogsnių pasigirdo tokios idėjos:

1. Atėjo laikas mūsų laisvinimo organizacijų viršūnėse ištraukti jaunų jėgų;

2. pripažinti ir remti "partizaninius sąjūdžius", užsimojusius atlikti kokį konkretų atsikarą uždavinį;

3. išleisti bent desėtką informacinių knygelių apie Lietuvą didžiosiom kalbom;

4. išvystyti spaudimą į Jungtines Tautas dėl sovietinio kolonializmo;

5. įsteigti savo lėšomis Informacijų Centrą, tarnaujančį tik lietuvių reikalams;

(Nukelta į 5 psl.)

A. SMETONOS MONOGRAFIJA,

parašyta A. Merklio,

sukėlė didelį tuo leidiniu susidomėjimą. Veikalas plačiai pasklido lietuvių visuomenėje, spaudoje komentuojamas, nagrinėjamas jo gerosios pusės ir iškeliama trukumai.

Liko nedidelis to veikalo kiekis dar neišplatinas.

Kol dar ne vėlu, užsisakykite tą didelio formato, 786 psl., kietais viršeliais leidinį, siunčiant čeki ar pašto perlaidą:

K. POCIUS
3908 Fir Street
East Chicago, Indiana 46313

arba
DIRVA
6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103

KAINA — 12,50 DOL.

DIVIDEND CHECKS MAILED
QUARTERLY ON INVESTMENT
SAVINGS ACCOUNTS

4 1/2%

We Invite
Your Savings

ST. ANTHONY

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
Joseph F. Gribauskas, Exec. Secy.
1447 SO. 49th CT. • CICKERO • 60650 • PHONE 656-6330
HOURS: MON. 9-8; TUES., THURS., FRI. 9-5; SAT. 9-1; WED. CLOSED
CICKERO, ILLINOIS

Tinkami rūbai duoda gerą savijautą

DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasauli! — Mes apręgsime Jus nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių vyrų aprangai.

BOTANY „500“ kostiumai ir paltai,
MANHATTAN marškiniai,
LEE ir DISNEY skrybelės.
Krautuvėje Jūs laukiami
kasdien,
o sekmadieniais
nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4640 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam išsimokėjimui be nuosimčių!
Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Leroux Strawberry or Cherry liqueur 5th — 3.69
2. Asbach Uralt-Import. Germ. brandy 5th — 5.49
3. Import. 5 Str. French Cognac 5th — 5.75
4. Napoleon Brandy 5th — 3.35

5. Coeur de France Cordials 5th — 2.98
6. Liebfraumilk Import. German Wine 5th — 0.98
7. Bordeaux Import. French Wine 5th — 0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

LYG IR BŪTŲ VILTIES...

(Atkelta iš 4 psl.)

6. sustiprinti ryšį tarp čiagi-
mių lietuvių ir po karo iš Lietu-
vos atvykusiųjų, panaikinti skir-
tumą tarp "dypukų" ir "ameriko-
nų";

7. įsteigti lietuviškų interesų
ir dvasios laikraštį anglų kalba...

Vargiai kas neigtų, kad visi
šie technikiniai siūlymai yra la-
bai geri, barzdėti ir net praži-
lę. Jie lyg ir duotų vilties ti-

kėti, kad ne visa lietuvių išeivi-
ja jau nuvargusi, fiziškai ir dva-
siškai pasenusi, atliekantį tik ra-
mų ir monotonišką "Lietuvos
laisvinimo darbą".

Štai beveik netikėtai "pro at-
virą langą saulėtą pavasario rytą
užteli gyno oro banga"...

Norėčiau betgi pridėti keletą
komentarų dėl dviejų punktų.

Pirma, dėl "spaudimo į Jung-

tinės Tautos"... Pasak Kežį, "de-
šimtuko akademikų skautų sukel-
tas triukšmas JT Saugumo Ta-
rybos posėdyje turėtų priminti
mūsų jaunimui, kaip be ypatingų
pastangų ir pasiruošimo gali-
ma daug pasitarnauti lietuviškam
reikalui"... Gali toks stebuklas
kada nors ir įvykti, bet pati te-
zė man atrodo iš pagrindų klai-
dinga, nevertėtų ja vadovautis.
Be ypatingų pastangų ir be pa-
sirušimo negalima daug pasi-
tarnauti lietuviškam reikalui. Kas
taip tiki, skaudžiai nusvils per
ateinantį dešimtmetį.

Antra, dėl reikalingumo lai-

kraščio anglų kalba, kuris "per-
duotų JAV visuomenei lietuvių
gyvenimo vaizdą ir teisėtus mū-
sų tautos siekius"... Tam tikima-
si mūsų visuomenės paramos.
Kalbėtojo teigimu, esama "daug
žmonių, kurių nebaugina didelės
išlaidos, jei užsimojimas yra
vertingas"... Niekas neginčys,
kad lietuviams būtų labai gerai
Amerikoje turėti net tokios apim-
ties dienraštį, kaip New York
Times. Bet kodėl negalima pir-
miausia užsibrėžti nuo ko nors
mažesnio, net nuo visai mažo?

Aną kartą užsiminėm Lituanus
padėtį, kuri jokių atžvilgiu ne

rožinė, -- o juk pats užsimoji-
mas tikrai vertingas. Kurgi tie
dideli pinigai ir kur tie dideli raš-
tai, kai jau kelinti metai žurna-
liukas ir vieny ir kitų beveik uba-
gauja? Būtų užtenkamai daug, jei-
gu jis eitų geras ir vertingas 12
kartų per metus. Kai tuo jis
įgys keliolika tūkstančių prenu-
meratorių, o vertingi rašiniai
apie lietuvių gyvenimo vaizdus
bei teisėtus siekius nebesutyls,
tai tada galės pradėti eiti savait-
raščiu...

Didelės jėgos ir didelės iš-
laidos tuo tarpu yra labai rei-
kalingos spaudai lietuvių kalba,

skiriamai lietuviams. Jei ji vis
labiau skurs, o su ja tirps lie-
tuvių dvasia ir patys lietuviai,
tai greit užsibaigs visi "spaudi-
mai", informaciniai centrai ir
knygelės, retės partizaniniai są-
jūdžiai be pasiruošimo ir, ko
gero, greit pribuks jaunųjų sé-
dynės, jiems atsisėdus laisvi-
nimo organizacijų viršūnėje.

Pagaliau, Lietuvos laisvinimo
reikalui gal nėra labai kenks-
minga, jeigu dar kiek ilgiau pa-
silaikys dvasinis skirtumas tarp
dypukų ir amerikonų. Visiems
galutinai suamerikonėjus, muzi-
ka vėl būtų kita.

IŠTISUS 117 METŲ

Society

BUVO BANKAS TAUPYMOUI

Ir štai kodėl taupymas *Society* reiškia daugeliui saugumą.

- Jūsų pinigai neša maksimumą bankinių taupymo nuosimčių, skiriamų kas ketvirtį.
- Jūsų pinigai paslaugiai išmokami — kai jums reikia.
- Jūs galite deponuoti bet kurią sumą bet kuriame skyriuje, asmeniškai ar paštu.
- Jūs galite išsiimti reikiamą sumą neprarandant maksimumo nuosimčių likučiui.

Depositai, įnešti balandžio 10, ir palikti metų ketvirčiui, neša nuosimčius nuo balandžio 1!

ATIDARYKITE TAUPYMO SĄSKAITĄ DABAR.
SUTAUPOS REIŠKIA SAUGUMĄ.
O *Society* REIŠKIA TAUPYMĄ.

Society NATIONAL BANK
OF CLEVELAND

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

JAUNIMO CENTRE
Balandžio mėn. 24, 8 v.v.

c l e v e l a n d o
v y r u
o k t e t o

PRAMOGINĖS
MUZIKOS
VAKARAS

Staliukus užsakyti tel. 778-1330
nuo 4 v.p. iki 10 v.

SANTARA-SVIESA

Šaunūs mažieji muzikantai. Akordeonistai Valaičiai Londone miesto muzikos festivalyje, kurį ruošė Kiwanis Club, laimėjo tokias vietas savo amžiaus grupėse: Jurgis Valaitis — I vietą, Vytautas Valaitis — I vietą, Antanas Valaitis — II vietą.

OMAHA

• Žurn. Jeronimas Cicėnas po 10 mėn. ligos ir nedarbo palengva, kaip pats išsireiškė, grįžta į "gyvųjų" tarpa ir jau "išikūrė" uždariauti vienoje Omahos ligoninėje. Į ankstyvesniąją darbovietę, kuri yra bankroto padėtyje, kartu su J. Cicėnu nebegrižo ir dauguma kitų lietuvių.

• Nors buvo ir nuogastautą, tačiau kovo 20 d. pavyko nepersunkiausia sudaryti vyriausią Omahos lietuvių organą — bendruomenės apylinkės valdybą. Be jau anksčiau valdybose

dirbusio Albino Reškevičiaus, likusieji visi bendruomenės darbe — naujokai. Pareigomis pasiskirstė: pirm. — Albinas Reškevičius, cepirm. — Algis Lizdas, sekr. — Jonas Čėsna, išdinin. — Stasys Petrulis, jaun. ir reikalų vedėjas — Jonas Starkevičius.

• Fremont, Nebr. Midland College jau du metai kai lektoriauja jaunas lietuvis Martynas Taurimas. 1958 metais baigęs Omahos universitetą BA laipsniu M. Taurimas žinias gilino Wisconsin, Colorado, National Univ. of Mexico, Palo Alto-Californijoje, Stanford bei Bad Boll universitete (Vokietijoje). M. A. laipsnį gavo 1963 metais Wisconsin universitete išpačių kalbos skyriuje. Su vokiečių kalbą studijuojančių studentų grupe lankėsi bent du kartus Austrijoje. Šiuo metu jaunas dėstytojas ruošiasi daktaratui.

Rep.

HELP WANTED MALE

PRESS BRAKE SETUP MAN AND OPERATE AT TIMES. MUST HOLD CLOSE TOLERANCES FROM DRAWINGS FOR CHASSIS, CABINETS, PANELS & BRACKETS. GOOD OPPTY & FREE MEDICAL HOSP. PLAN.

ARROW METAL FABRICATORS
191 MT PLEASANT AVE.,
NEWARK, N. J.
201 — 485-6076

(32-38)

Journeyman DIE SINKERS and PLANER HANDS

Kaiser Aluminum Forge Division offers excellent opportunities, working conditions, and benefits.

Apply in writing to:
Employment Supervisor

KAISER

Aluminum & Chemical Corp.

Box 566,

Erie, Penna., 16512

An Equal Opportunity Employer (38-39)

JOURNEYMEN
BRIDGEPORT OPERATORS
BENCH LEADERS
ENGINE & TURRET LATHE
OPERATORS
Steady work. Full fringes, top rates.
SHIELD TOOL & ENGINEERING
23261 FENKELL
313 — KE 1-5050

(37-46)

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugel metų patyrimo siunčiant

DOVANAS — SIUNTINIUS Į USSR.

Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klientų patenkinti. Garantuotas skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom.

Dėl informacijų ir nemokamų katalogų kreipkitės į visus mūsų skyrius.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

- NEW YORK 3, N. Y. — 39 — 2nd Avenue — AL 4-5456
- NEW YORK, N. Y. 10011 — 108 W. 14th St. CH 3-3005
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue — DI 5-6808
- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street — CH 9-6245
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue — LI 2-1767
- SO. BOSTON 27, Mass. — 327 W. Broadway AN 8-0068
- BUFALLO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO, Ill. 60622 — 2222 W. Chicago Ave. BR 8-6966
- CHICAGO, Ill. 60608 — 3212 So. Halsted St. WA 5-2737
- CLEVELAND, Ohio 44113 — 964 Literary Rd. TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7360 Michigan Avenue — VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N. W.

Tel. GL 8-2256

- HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau — GL 7-1575
- HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Avenue.

Tel. 233-8030, 246-0215

- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue RI 3-0440
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd.

Tel. AN 1-2994

- LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th Street — PO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street — MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street — GR 2-6387
- PHILADELPHIA 22, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter St. FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 905 Bank St. — PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868

KANADOS LIETUVIAI

LIETUVIŲ MOKYTOJŲ DIENOS

Lietuvių mokytojų dienos Kanadoje jau yra tapusios tradicinėmis. Įvairiose lietuvių kolonijose mokytojų dienos paprastai ruošiamos kasmet pavasarį. Daugiausia mokytojų dienų yra buvę, žinoma, Toronto mieste, bet yra jų buvę Montrealyje ir kitur. Kadangi dėl didelių atstumų sunku visiems mokytojams, ypač dirbantiems šeštadieninėse mokyklose, suvažiuoti, tai yra buvę pasiūlymų — ruošti ne visos Kanados, bet rajonines mokytojų dienas.

Tačiau šiemet po ilgesnių svarstymų, o be to, kai Hamiltono vietovė atpuolė, vėl turėsime mokytojų dienas Toronte. Mokytojų Dienos šiemet pradedamos balandžio 23 dieną. Numatoma turėti tokias paskaitas: anglų ir lietuviškų metodų derinimas, mokslo priemonių reikalingumas, programų keitimas, vaikų skaitybos išjudinimas ir kt.

Laukiama visų mokytojų gausaus dalyvavimo.

LIETUVIAI PASAULINĖJ PARODOJ

Kaip jau buvo rašyta, 1967 metais Montrealyje vyks pasaulinė paroda. Kanados Krašto Lietuvių Bendruomenės Valdyba, Montreale apylinkės valdyba bei specialiai šiam reikalui komisija rūpinasi gauti atitinkamą parodoje vietą ir nori reikiamai atstovauti laisvojo pasaulio lietuviams. Šalia vietos parodoje, norima stadione "Palace of Nations" suruošti ir lietuvių dieną. Šios lietuvių pastangos derinamos su kitų tautybių panašiais norais. Montrealyje jau buvo net 33 tautinių grupių konferencija, kuri sudarė specialų komitetą. Lietuvius šiam komitete atstovaus Montreale apylinkės pirmi-

WORCESTER

JAUNIMO KOMITETAS

Worcesterio Jaunimo Komitetą sudaro šie asmenys: Bunevith, G. Čėsnaite, A. Garsys, D. Glodas, kun. A. Jankauskas, D. Marcinkevičiūtė, P. Molis, D. Palubekaitė, E. Pauliukonytė, A. Pridotkas, G. Račiukaitis ir J. White. Į šį komitetą įeina ateitininkai, skautai ir skautai akademikai ir vyčių 16 ir 126-tos kuopos atstovai.

Vasario 16-tos proga buvo suruošti du minėjimai, kuriuose dalyvavo visos organizacijos su vėliavomis. Ateity numatoma surengti bendrus pusryčius, Motinos Dienos progą. Dabartiniu laiku komitetai renka parašus peticijai, kuri bus pristatyta Jungtinėms Tautoms. Iki šiol, Worcesteris yra surinkta apie 400 parašų, įskaitant Worcesterio burmistro Wells, kongresmano Harold D. Donohue, District Attorney William Buckley, ir School Committee nario Dave Graham. Ta pačia proga yra platinamas Lituanus.

Taigi, šie metai žada būti pilni veiklos ir ryžto. Padėkime savo miesto jaunuosius pilnai įvykdyti šiuos planus ir pasiryžimus! Iki pasimatymo Jaunimo Kongrese! (ep)

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

JOHN L. MOLNER INDUSTRIES INC.

15250 Mc CRACKEN Rd. 581-3600

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

RABB JOSKA'S GYPSY CELLAR

11123 BUCKEYE RD.

WE SPECIALIZE IN CHICKEN, PAPRIKASH
AND HUNGARIAN STEAK BROUGHT TO YOU
ON A WOODEN PLATTER

Call GA 1-9220

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 ir 2501 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629.
Telef. WA 5-2737

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

Telef. 225-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžių ir visų kitų Lietuvoje pageidaujamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITĖS į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą. Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

ŽIEMINIAI LANGAI IR DURYS

ĮVAIRIAUSIŲ IŠDIRBINIŲ TVOROS, STOGELIAI IR KITI
MODERNŲS NAMŲ PAGERINIMAI

KOSTAS BUTKUS

Chicagoje

Telef. PR 8-2781 rytais ir vakarais; LU 5-6291 bet kuriuo laiku

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

4½%

Dabartinis dividendas
išmokamas du kart
per metus.

Pirmadienį, antradienį ir penktadienį
nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 v. val.
Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų.
Trečiadienį uždaryta visą dieną.

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747

John J. Kazanowicz, Pres.

AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Juožas Kapočius, Liet. Enciklopedijos leidėjas, ke- liaudamas po lietuvių kolo- nijas numatytos išleisti an- gliškai lietuvių enciklopedi- jos, kovo 28 d. buvo susto- jęs Clevelande p. Kubiliū- nų šeimoje. Ta proga jis buvo atsilankęs Dirvos re- dakcijoje, kur pasikeitė in- formacijomis ir aptarė kliū- tis su kuriomis susiduria naujosios, taip reikalingos, enciklopedijos leidimas.

• Velionis Pijus Dabrila, tragiškai žuvsęs Clevelande kovo 25 d., palaidotas Wor- cester, Mass., šalia 2 jo bro- lių kapo. Palaikų pervežimo reikalais į Clevelandą buvo atvykę brolis Vincas Dab- rila, iš Worcester, ir brol- vaikis inž. Vytautas Dabri- la iš Bostono.

Gražuolė Anna Moffo, pa- garsėjusi TV, radijo ir ita- liškų filmų artistė ir daini- ninkė, vaidins pagrindinį vaidmenį Metropolitan Ope- ros spektaklyje "Lucia di Lammermoor". Metropoli- tan Operos spektakliai Cle- velande prasidės balandžio 25 d. Public Auditorium Fausto opera.

KREPŠINIO ŽAIDYNĖS CLEVELANDE

Šį savaitgalį, balandžio 2-3 d. Clevelande įvyks 1966 m. š. A. Lietuvių Prie-

"AUKURO" ANSAMBLIO METINIS KONCERTAS

Šv. Jurgio parapijos salėje š. m. balandžio 3 d.
sekmadienį, 3 val. p. p.

Ansamblio vadovas komp. A. MIKULSKIS
Kanklių vadovė O. MIKULSKIENĖ

Įėjimas suaugusiems \$1.00. Moksleiviams ir vaikams \$0.50.

Vysk. M. Valančiaus Lituanistinės
Mokyklos Tėvų Komitetas

auglio Krepšinio Pirmeny- bės.

Varžybose dalyvaus 8 jaunių A klasės (16-18 m.) ir 6 jaunių B klasės (žemiau 16 m.) komandos.

Jaunių A klasėje varžysis šios komandos: 1965 m. meisteris Chicagos Aras, Chicagos ASK Lituanica, Chicagos Neris, Chicagos Korp! Neo-Lithuania, Cice- ro Ateitis, Detroito Kovas, Toronto Aušra ir Clevelan- do žaibas.

Jaunių B klasėje daly- vaus: 1965 m. meisteris Ci- cero Ateitis, Chicagos ASK Lituanica, Chicagos Neris, Toronto Aušra, Toronto Vy- tis ir Clevelando žaibas.

Seštadienį, balandžio 2 d., visos rungtynės vyks nuo 11 val. ryto iki 8 val. vakaro — St. Joseph High School salėje, Lake Shore Blvd., prie E. 185 St.

Sekmadienį, balandžio 3 d. pirmenybių finalai vyks nuo 12 val. iki 3 val. po pie- tų Cathedral Latin High

School salėje, 2056 E. 107 St. (tarp Euclid Ave. ir Carnegie Ave.). Iškilmingas aktas apie 1 val. po pietų.

Tuo pačiu laiku sekma- dienį vyks pagelbiniai pa- guodos rato žaidimai St. Clair Recreation Center sa- lėje, 6250 St. Clair Ave.

Clevelando lietuviai kvie- čiami gausiai į šias varžy- bas atsilankyti ir tuomi pa- remti jų pravedimą, o kar- tu pasigėrėti ir lietuvišku krepšiniu.

LSK žaibas

• Nedelskime ilgiau ir padidinkime savo gyvybės draudimą, kol dar nėra vėlu. Dėl informacijų skambinki- te prityrusiam draudimo atstovui — V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• Apdraudos reikalais ge- riausius patarnavimus gau- site kreipdamiesi į Z. Obe- lenį tel. 531-2211.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

1961 OLDS.
SUPER 88

4 DR. HARDTOP
FULL POWER

Driven low mileage byt its one careful owner immacu- late throughout.

WILL SACRIFICE.
CH 1-0161

(36-38)

HELP WANTED MALE

MACHINIST

Permanent opening for experienced man. Must be skilled in precision operation of shop machines. Be able to work from blue prints, drawings and sketches. Use measuring devices and make own set up. Base hourly rates, \$3.17 plus excellent fringe ben- efits. Contract Personnel Manager

International Salt Co.

216 — 651-7200

An Equal Opportunity Employer (34-38)

CRANE OPERATOR

For scrap yard. Guaranteed minimum \$160 weekly. Absolu- tely no layoff. Crawler Crane and Bucket experience neces- sary. See Frank.

HARRY ROCK & CO.

4940 WOODLAND AVE.
(37-38)

AUTO BODY MAN EXPERIENCED

Combination man to do Cadillac quality work. Good working conditions. 5-day work week with benefits. See or call Mr. Perko.

SANDERSON MOTORS

11915 DETROIT AC 6-2250
(37-38)

SHOT-BLAST OPERATOR

Must be experienced in use of nozzle type shot blaster and maintenance of such equipment.

BARTLETT-SNOW- PACIFIC INC.

6200 Harvard Ave.
Cleveland, Ohio 44105
(37-38)

ELECTRIAN

for machine tool and panel wiring. Experience helpful but not necessary. Steady employment. Excellent company benefits. Apply in person.

AMERICAN MONORAIL CO.

1111 E. 200 486-5000

(Located between Euclid and St. Clair Ave.). Public transporta- tion via CTS bus from Winder- mere station.

An Equal Opportunity Employer (38-39)

HELP WANTED MALE

Bookkeeper-Assistant
Accounts Payable — Burroughs Sensimatic helpful. Good start- ing salary, many fringe bene- fits. Apply in person. See JER- RY ABEND.

SPTIZER FORD SUPERMARKET

Chester Ave., at E. 105th
Phone SW 1-9200
(38-39)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN

or
1st CLASS MEN
MACHINE OPERATORS
TURRET LATHE
MILLING MACHINE
ENGINE LATHE
HONE OPERATOR

Age open. Hourly rate, fringe benefits. First shift.

Cleveland Hydraulic

5055 Richmond Rd. at Miles Av.
Bedford Heights, Ohio
(38-44)

GEGUŽĖS 7-tą
REZERVUOKIT
DIRVOS BALIUI

HELP WANTED FEMALE

RESTORANO BENDROVE

IESKO MOTERS
IMONĖS
VALGYKLAI.

BENDRA

PAGALBA

VIRTUVĖJE,

VIRIMAS,

PATARNAVIMAS

NEREIKALAUJAMA

PATIRTIES.

MES JUS

ISMOKSIM.

VAKARŲ IR RYTŲ

PUSĖJE

LAIKINAM IR PILNAM

LAIKUI.

DIENOMIS IR VAKARAI.

GERAS ATLYGINIMAS,

APMOKAMOS

ATOSTOGOS, UNIFORMOS,

MAISTAS, ETC.

SKAMBINTI KASDIEN

2:30 P.M. IKI 5:00 P.M.

HE. 1-5097

RICHARD D. KAIL

and Associates

1101 Euclid Avenue

Cleveland, Ohio 44115

621-5121

BANKERS LIFE NEBRASKA

Life, Health, Group, Annuities

LIETUVIŠKOS KNYGOS, PLOKŠTELĖS, MEDŽIO DROŽINIAI, AUDINIAI, GINTARAS

ir įvairios kitos importuotos dovanos!

Visa tai galite išgyti, atvykę į naujai atidarytą DIRVOS krautuvę, 6907 Superior Ave.

Krautuvė atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak., šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. p. p.

AR JAU TURITE KVIETIMUS AUKSINIAM DIRVOS BALIUI? PATS LAIKAS DABAR JUOS PIRKTIS! KAIP IR KUR JUOS GAUTI, PATIRSITE DIRVOJE

D. L. K. Birutės Draugijos Clevelande narės Šv. Jur- gio parapijos salėje kovo mėn. 13 d. pardavinėjo savo pa- gamintus ir paaukotus tortus. Gautas pelnas paskirtas Čiurlionio Ansamblio Sidabrino Jubiliejaus monografijos leidiniui išleisti. Nuotraukoje birutietės prie papuošto stalo. Sėdi iš kairės: I. Bublienė, E. Apanytė, V. Macie- jauskienė, S. Garlauskienė. Stovi: A. Mikoliūnienė, P. Blumentalienė, O. Čepukaitienė, M. Apanienė, G. Kudu- kienė, M. Bačiulienė, I. Jonaitienė, S. Knistautienė.

V. Plodzinsko nuotrauka

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS
.....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PHILADELPHIJOS LIETUVIŲ ŽINIOS

Kovo 13 d. įvyko LB Philadelphia Apylinkės metinis susirinkimas, kurį atidarė apylinkės pirm. P. Ardys, sekretoriavo A. Gaigalas.

Iš valdybos pirmininko, išdininkų ir kitų valdybos pareigūnų pranešimų matyti, kad apylinkės valdyba rūpinosi visais lietuvių gyvenimą liečiančiais klausimais. Trumpai tektų suminėti: aktyviai prisidėjo prie Pietryčių Apygardos suvažiavimo, liūdnujų 25 birželinių minėjimas, dalyvavimas lapkričio 13 d. žygyje, talkininkauta Tarybos suvažiavimui, suruošta prof. J. Puzino 60 m. sukaktis, Vasario 16 minėjimas, suruošta dail. Žoromskio paroda, rinkta aukos Vasario 16 gimnazijai ir kt.

Iš išdininkų pranešimų matyti, kad apylinkė padarė virš 15,000 dol. apyvartą. (Šeštadieninės mokyk-

los, radijo valandėlės, Vasario 16 d. aukos ir kt.). Čia neįeina aukos Lietuvių Fondui ir kitų savystoviai veikiančių organizacijų pajamos. Liūdnujų su radijo valandėle, kuri šiuos metus baigė su 666 dol. nuostoliu. (Pajamos — 3,562.05 dol. Išlaidos — 4,228.53 dol.). Ir vėl apylinkės valdybai rūpestis, o visuomenei pareiga aktyviau prisidėti prie valandėlių išlaikymo.

Be tų išlaidų ar aukų, kurios buvo konkrečiam reikalui skirtos, kaip lapkričio 13 d. žygiui paremti, Vasario 16 d. aukos, ar surinktos aukos Vasario 16 gimnazijai, apylinkės valdyba iš savo išdo paskyrė: 1) 50 dol. Kultūros Fondui, 2) 50 dol. Lituanus žurnalui, 3) 30 dol. L. L. K. Karo Invalidams, 4) 50 dol. Pasaulio Lietuviai ir 5) 100 dol. Jaunimo Kongresui. Tai tik trumpa ir ne-

Meninės programos išpildytojai SLA 352 kuopos 80 metų sukakties minėjime kovo 13 d. Detroito Lietuvių namuose. Sėdi iš kairės: solistė J. Kristolaitytė-Daugėlienė ir pianistė G. Karsokienė. Stovi iš kairės: M. Sukauskaitė, Z. Zaprackaitė, A. Ratnikas, R. Garlauskaitė, S. Šadeika, G. Anužytė, A. Polteraitis, 352 kuopos pirm. A. Sukauskas, akt. E. Žebertavičius, akord. V. Marčiukaitis, akt. A. Pesys, V. Baukytė, A. Viskantas, L. Ratnikaitė, S. Viskantas, R. Bulgarytė, A. Vaitiekaitis, D. Majauskaitė ir D. Bajarūnaitė. J. Gaižučio nuotrauka

pilna apylinkės metinė veikla. Kas gi būtų, jei Philadelphiajioje ar kitur, nebūtų Lietuvių Bendruomenės? Susirinkimo metu Pasaulio Jaunimo Komiteto atstovas A. Garlauskas padarė pranešimą apie Jaunimo Kongresą.

Džiugu, kad į 1966 metų valdybą, įėjo ir keletas jaunimo atstovų. Į naują valdybą išrinkta: J. Ardys, E. Bendžiūtė, P. Didelis, A. Impolėnas, S. Jurskytė, G. Kreivėnaitė, V. Majauskienė, J. Puzinas, A. Peštenis, J. Stelmokas ir Br. Vigelis. Be to, į valdybą įeina radijo valandėlių vedėjas H. Savickas ir išdininkas G. Dragunevičius ir šeštadieninės mokyklos tėvų komiteto atstovas M. Milas. Į kontro-

lės komisiją išrinkta J. Gečiauskas, P. Mitalis ir Vl. Norkus.

FOTO PARODA

Nuo kovo 24 d. iki balandžio 5 d. St. Joseph's College atidaryta tėvo S. J. Kezio foto paroda. Paroda atidaryta darbo dienomis nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak. Savaitgaliais nuo 1-5 val. p. p. Paroda įdomi ir verta pamatyti.

SERGA A. JURSKIS

Tenka apgailestauti, kad prof. A. Jurskis jau ilgesnį laiką, kaip yra sunegalavęs. Linkime su pavasariu atgauti jėgas ir vėl aktyviai dalyvauti lietuviškoje veikloje.

VIRŠ 250 TUKSTANČIŲ LIETUVIŲ FONDE

Š. m. kovo 25 d. LF pagrindinio kapitalo buvo \$250,150.00, o narių 1055. Visi pripažįstame, kad lietuvių ir mūsų kultūrinės pastangos reikalingos skubios ir nuolatinės finansinės paramos. Kai LF pasieks milijoną dol. — turėsime pakankamai lėšų minėtiems tikslams. Tad nedelskime. Visi lietuviai be pažiūrų ir įsitikinimų skirtumo laikykime sau už šventą pareigą ir didelę garbę tapti LF nariais — amžino Lietuvai kultūrinio paminklo statytojais. Kas lietuviškai galvoja — į LF stoja. LF adresas: 6643 So. Maplewood Ave., Chicago, ill. 60629, telef. 778-2858. (sk)

LB Philadelphia apylinkės metiniame susirinkime pirm. J. Ardys padarė pranešimą apie nuveiktus darbus. Susirinkimui pirmininkavo J. Česonis ir sekretoriavo A. Gaigalas. V. Gruzdzio nuotrauka

Petras Aleksa lietuvių jaunųjų dailininkų parodoje Chicagoje prie skulptūros "Pirmieji", kuri buvo premijuota juri komisijos. V. A. Račkausko nuotrauka

Teisėjui

VLADUI BUKAVECKUI

mirus, jo žmonai p. J. BUKAVECKIENEI, dukroms ALDONAI ir INAI, sūnui TADUI bei jų šeimoms gilią užuojautą reiškia

Stella ir Vytautas Abraičiai

Buv. Marijampolės apygardos teismo teisėjui
A + A

VLADUI BUKAVECKUI

mirus, jo žmonai p. JANINAI, dukterims: INAI JURKSTIENEI, ALDONAI MACKEVIČIENEI, sūnui TADUI ir jų šeimoms liūdesio valandoje reiškiamo gilią užuojautą

Halina ir Antanas Plaušiniaičiai

Mielam Tėvui

teisėjui VLADUI BUKAVECKUI

mirus, dukrai ALDONAI MACKEVIČIENEI, visai šeimai ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Regina ir Jonas Čiuberkiiai

A. A.

VLADUI BUKAVECKUI

mirus, jo žmonai p. J. BUKAVECKIENEI, dukterims ALDONAI MACKEVIČIENEI ir INAI JURKSTIENEI, sūnui TADUI bei jų šeimoms gilią užuojautą reiškia

Stefa ir Vytautas Gedgaudai

CHICAGIŠKĖS NUOTRUPOS

'Pagaliau turime savo televizijos programą' — gėrėsi išeivijos sostinės Chicago tautiečiai pereiną penktadienį, kovo 26 d., susilaukę pirmojo 'savo' TV pusvalandžio. Galima sakyti, kad tai buvo mums įprastas populiarių solistų Prudencijos Bičkienės ir Jono Vaznelio bei Dainavos ansamblio koncertas. Jį tačiau buvo įdomiau stebėti dėl televizijos kameros sugebėjimo priartinti prie žiūrovų solistus, jų akomponiatorius bei atskirus choristus. Pranešėja ir vakaro šeiminingė Alė Kežėlienė buvo labai lipšni ir maloni, gerą įspūdį paliko ir pranešėjas Džiugas Augius.

Savaime aišku, kad pirmą vakarą žiūrovus daugiausiai veikė tautinis sentimentas, todėl kritiškai atsiliepimai buvo tikrai nepiktai. Svarbu pats faktas, kad tokia programa iš viso buvo įmanoma.

Kiek liūdnujų, kad lietuviška programą įgalino ne lietuviai prekybininkai, bet Gary, Ind. biznierių Jerry Kaye, kas, žinoma, tik padidina programos iniciatoriaus Anatolijaus Šluto nuopelnus. Atrodo, kad chicagiškiai lietuviai biznierių laikosi pažiūros, kad juos jau visi žino ir papildoma reklama gali padidinti tik išlaidas, bet ne klijentūrą...

Įdomu, kad išlaidos palyginti nėra labai didelės. Jei esu teisingai informuotas — tik 150 dolerių pusvalandžiui, labai geru 8 — 8:30 v. v. laiku. Į tą sumą, žinoma, neįeina programos paruošimo ir išpildymo iš-

laidos! Tai atliekama dovanai. Šio penktadienio programos šeiminingas bus Vladas Vijeikis, kuris žadąs pateikti margą įvairių vakarą, o už Velykinę programą atsakom y b ė s imasi Valdas Adamkavičius.

Reikia tikėtis, kad per tryliką savaitę, kurio programa yra užtikrinta, iškilis naujų talentų, kurie išspręs eilę specifinių televizijos patiekiamų problemų žiūrovų ir pačios programos bei jos dalyvių naudai. Kas, kas, bet lietuviškoji Chicago tikrai vėta savo TV programos.

★

Tą patį vakarą Santaraviesa ruošė Metmenų 10 Nr. 'sutiktuves', kurios prisidėjo bendru TV programos stebėjimu. Dėl to ir Vytautas Kavolis turėjo trumpinti savo numatytą paskaitą: "Dievas vitražė, ir nužemintųjų ištikimybė", išleisdamas Dievą ir kalbėdamas tik apie nužemintuosius, atseit, tą mūsų kūrėjų kartą, kuri nors dar gimė Lietuvoje, bet jau subrendo išeivijoje ir pradeda nesusikalbėti su senąja karta, kuri nieko neišmoko ir nieko neužmiršo. Tos problemos iškėlimas yra labai naudingas ir reikalingas, tačiau jos perdažnas pabrėžimas gali pavirsti tik savęs gailėjimosi orgija, kuria pasidžiaugti gali tik jos pačios dalyviai.

Paskaitą, kurią Kavolis iliustravo gausiomis ištraukomis iš mūsų naujosios poezijos, papildė Algirdo T.

Antanaičio paruoštas montažas iš dešimtyje Metmenų numerių pasirodžiusios poezijos. Tą montažą gabiai perdavė Ramunė Jurkūnaitė, Milda Pakalniškytė, Romas Aniukevičius, Vytautas Demereckis, Julius Lintakas, Romas Stakauskas bei Rimas Vėžys, deklamodami atskirai ir visi septyni kartu bene 18 autorių. Ne tik jaunosius, bet ir tokius 'senius' kaip Henrika Radauską. Montažas, kurio pastatymu rūpinosi L. Barauskas, padarė labai gera įspūdį. Reikia tikėtis, kad susilauksime nemažai pamėgdžiojimų. Publikos buvo netoli šimto asmenu. Jos tarpe matėsi ir keletą senesnios kartos atstovų su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininku J. J. Bachunu priešakyje, kuris

į tą vakarą atvyko iš televizijos stoties, ten pasveikinęs pirmąją lietuvišką programą. (vm)

NEW YORK

• Domas Penikas, eilė metų turėjęs maisto produktų krautuvę, įsigijo įvairiems spaudos darbams pajėgią spaustuvę Ridgewood. Praeitais metais sėkmingai pardavęs krautuvę, buvo pakilęs išvykti iš New Yorko ir apsigyventi Michigan valstijoje arčiau giminių, bet dabartinis pirkinyss jį sulauko New Yorke ilgesniam laikui. Jo spaustuvė randasi: 122 Wyckoff Ave., Ridgewood, N. Y. 11237. Darbo metu pasiekiamas telef. 382-4592.

CHICAGOJE! PENKTAS "TRAVIATOS" OPEROS SPEKTAKLIS,

LIETUVIŲ VISUOMENEI PAGEIDAUJANT,
I V Y K S

BALANDŽIO 3 D., ŠEŠTADIENI,
3 VAL. POPIET, SU
LILIJA ŠUKYTE

ir

ALGIRDU BRAZIŲ

Aukšt. Marijos mokyklos salėje,
Chicagoje, 6700 So. California Ave.

Bilietai gaunami Marginiuose, 2511 W. 69 St.
(Nupirkti bilietai negrąžinami)